

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

НА ОСНОВУ ПОСЛЕДЊЕГ ОБЈАВЉЕНОГ ПОДАТКА О ПРОСЕЧНОЈ ЗАРАДИ ЗА МЕСЕЦ ЈУЛ 2011. ГОДИНЕ:

-Укупно за Републику Србију.....54.164,00 динара

-За привреду Републике Србије.....Од јануара 2011. године Републички завод за статистику не објављује податке о зарадама у привреди, због хармонизације званичне статистике са међународним стандардима. За обрачун накнада користе се последњи објављени податак из децембра 2010. године – просечна зарада у привреди износи **51.165,00** динара.

Напомена: За обрачун накнада не користе се више одредбе Општег колективног уговора, јер је он престао да важи 15. маја 2011.

1. НАКНАДА ТРОШКОВА И ДРУГА ПРИМАЊА КОЈА ИМАЈУ КАРАКТЕР ЗАРАДЕ

Регрес за годишњи одмор

Према Закону о раду, члан 118. тачка б) исплата регреса је обавезна, а **висина исплате се утврђује општим актом, односно уговором о раду.**

на исплаћени износ плаћају се сви порези и доприноси као на зараду.

Топли оброк

Према Закону о раду, члан 118. тачка 5) исплата накнаде за исхрану у току рада („топли оброк“) је обавезна, а **висина исплате се утврђује општим актом, односно уговором о раду.**

- на исплаћени износ плаћају се сви порези и доприноси као на зараду.

Теренски додатак

Према Закону о раду, члан 105. став 3, теренски додатак се исплаћује **ако је то предвиђено општим актом, односно уговором о раду.**

Према Уредби о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника (чл.44) теренски додатак се исплаћује по дану у висини од 3% просечне месечне зараде по запосленом у привреди Републике, према последњем објављеном податку, што износи $51.165,00 \times 3\% = \mathbf{1.534,95}$ динара.

- на исплаћени износ плаћају се сви порези и доприноси као на зараду.

Рад на дан празника који је нерадни дан

Према Закону о раду, члан 108. тачка 1) **послодавац је дужан да зараде запослених за рад на дан празника који је нерадни дан увећа најмање 110% на основну зараду запосленог утврђену општим актом, односно уговором о раду.**

- на исплаћени износ плаћају се сви порези и доприноси као на зараду.

Рад ноћу (ако није урачунат у основну зараду)

Према Закону о раду, члан 108. тачка 2) **послодавац је дужан да зараде запослених за рад ноћу (ако такав рад није урачунат у основну зараду) увећа најмање 26% на основну зараду запосленог утврђену општим актом, односно уговором о раду.**

- на исплаћени износ плаћају се сви порези и доприноси као на зараду.

Рад у сменама (ако није урачунат у основну зараду)

Према Закону о раду (члан 108. тачка 2) и Општем колективном уговору (члан 24. тачка 3), **послодавац је дужан да зараде запослених за рад у сменама (ако такав рад није урачунат у основну зараду) увећа најмање 26% на основну зараду запосленог утврђену општим актом, односно уговором о раду.**

- на исплаћени износ плаћају се сви порези и доприноси као на зараду.

Прековремени рад

Према Закону о раду, члан 108. тачка 3. и Општем колективном уговору (члан 24. тачка 4), **Послодавац је дужан да зараде запослених за прековремени рад увећа најмање 26% на основну зараду запосленог утврђену општим актом, односно уговором о раду.**

- на исплаћени износ плаћају се сви порези и доприноси као на зараду.

Минули рад

Према Закону о раду, члан 108. тачка 4), **послодавац је дужан да зараде запослених по основу „минулог рада“ увећа за 0,4% за сваку пуну годину рада остварену у радном односу на основну зараду запосленог утврђену општим актом, односно уговором о раду.**

- на исплаћени износ плаћају се сви порези и доприноси као и на зараду.

2. НАКНАДА ТРОШКОВА И ДРУГА ПРИМАЊА КОЈА НЕМАЈУ КАРАКТЕР ЗАРАДЕ

Дневнице за службено путовање у земљи

Према Закону о раду, члан 118. став 1. тачка 2) **дневница за службено путовање у земљи исплаћују се до висине прописане општим актом, односно уговором о раду.**

Према Уредби о накнади трошкова и отпремнини службеника и намештеника (чл. 9) дневница за службено путовање у земљи исплаћује се у висини од 5% просечне месечне зараде по запосленом у привреди Републике, према последњем објављеном податку, што износи $51.165 \times 5\% = \underline{2.558,25}$ динара.

- Не плаћа се порез на износ до 1737,00 динара дневно, на износ преко тога плаћа се порез по стопи од 12%.

Дневнице за службено путовање у иностранство

Сагласно Закону о раду, члан 118. став 1. тачка 3) и Општем колективном уговору, члан 32, дневница за службено путовање у иностранство исплаћује се у складу са Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС“ број 98/07).

- Не плаћа се порез на износ дневнице до висине утврђене Уредбом за конкретну земљу, а на износ преко тога плаћа се порез по стопи од 12%.

Накнада трошкова смештаја на службеном путу (у земљи и иностранству)

Према Закону о раду (члан 118. став 1, тачке 2) и 3), трошкови смештаја на службеном путу признају се до висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца.

Према Уредби о накнади трошкова и отпремнине државних службеника и намештеника (члан 8), државном службенику и намештенику накнађују се трошкови смештаја у земљи према приложеном хотелском рачуну за преноћиште и доручак, изузев за преноћиште и доручак у хотелу прве категорије (пет звездица), а ако су му обезбеђени бесплатно преноћиште и доручак не накнађују се трошкови смештаја, а на службеном путовању у иностранство накнађују се трошкови смештаја у висини плаћеног хотелског рачуна за преноћиште и доручак, изузев за преноћиште и доручак у хотелу прве категорије (пет звездица) кад се накнађују трошкови смештаја у износу који је једнак износу дневнице.

- Не опорезује се до висине трошкова према приложеном рачуну, без обзира на категорију смештаја.

Накнада трошкова превоза на службеном путу (у земљи и иностранству)

Према закону о раду (члан 118. став 1. тачка 2) и Општем колективном уговору (члан 32) трошкови превоза на службеном путу признају се у целини према поднетим рачунима.

Према Уредби о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника (члан 11. став 1. и члан 26), државном службенику и намештенику **накнађују се:**

а) за службени пут у земљи, трошкови превоза од места рада до места где треба да се изврши службени посао и за повратак до места рада, у висини стварних трошкова превоза у јавном саобраћају;

б) за службени пут у иностранству, у висини цене из путничке тарифе за превоз средством оне врсте и разреда који се, према налогу за службено путовање, користи.

- *Не опорезује се до висине поднетих рачуна превозника у јавном саобраћају.*

Накнада трошкова за долазак и одлазак с посла возилом јавног саобраћаја

Према Закону о раду (члан 118. тачка 1) и Општем колективном уговору (члан 32) накнада трошкова за долазак и одлазак с посла возилом јавног саобраћаја **исплаћује се у висини цене превозне карте у јавном саобраћају.**

Према Уредби о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника (чл. 3) накнада трошкова за долазак и одлазак с посла возилом јавног саобраћаја **исплаћује се у висини месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају.**

- *Не плаћа се порез до цене месечне претплатне карте, односно до висине стварних трошкова превоза (ако не постоји могућност да се обезбеди месечна претплатна карта), а највише 2.895, 00 динара месечно, а на износ преко тога плаћа се порез по стопи од 12%.*

Накнада за коришћење властитог возила на службеном путу

Према Закону о раду (члан 118. тачка 2. и 3) накнада за коришћење властитог возила на службеном путу **утврђује се општим актом, односно уговором о раду.**

Према Уредби о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника (чл. 11. став 1) исплаћује се накнада од **10% прописане цене за литар погонског горива по пређеном километру.**

- *Не плаћа се порез до износа од 30% од цене једног литра супер бензина по пређеном километру, а највише до 5.066,00 динара месечно, а на износ преко тога плаћа се порез по стопи од 12%.*

Отпремнина при одласку у пензију

Према Закону о раду (члан 119. тачка 1) послодавац је дужан да исплати запосленом отпремнину при одласку у пензију, најмање у висини три просечне месечне зараде по запосленом у Републици, према последњем објављеном податку, што износи $54.164 \times 3 =$ **162.492,00** динара.

Према Уредби о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника (члан 51) исплаћује се отпремнина у висини једне ипо плате који би остварио за месец који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина, с тим да она не може бити нижа од три просечне зараде у Републици према последњем објављеном податку.

- Не плаћа се порез до износа троструке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем објављеном податку (тренутно 162.492,00 динара) а на износ преко тога се плаћа порез по стопи до 20% на основицу умањену за 20% нормираних трошкова.

Отпремнина која се исплаћује запосленом за чијим је радом престала потреба

Према Закону о раду (чланови 158. и 159) послодавац је дужан да исплати отпремнину запосленом за чијим је радом престала потреба **у висини утврђеној општим актом, односно уговору о раду**, а иста не може да буде нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу за првих 10 година проведених у радном односу и четвртине зараде запосленог за сваку наредну навршену годину рада у радном односу преко 10 година проведених у радном односу (под зарадом запосленог подразумева се просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца који претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина).

Према Уредби о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника (чл. 50) државном службенику и намештенику коме престане радни однос због протеча шест месеци откад је постао нераспоређен и намештенику коме је отказан уговор о раду јер не постоји ни једно радно место на које може бити премештен или распоређен, исплаћује се отпремнина у висини 1/3 његове плате за сваку навршену годину рада у радном односу (под његовом платом се подразумева просечна месечна плата исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем је донето решење да је запослени постао нераспоређен, односно решење о отказу уговора о раду).

- Не плаћа се порез до најнижег износа који је послодавац дужан да исплати. Преко тог износа плаћа се порез по стопи од 20% на основицу умањену за 20% нормираних трошкова.

Једнократна новчана накнада запосленима за чијим је радом престала потреба

Према Одлуци о утврђивању Програма за решавање вишка запослених... („Сл. гласник РС“ бр. 64/05 ... 15/09), запослени може да се определи за једну од следећих исплата:

- Десет просечних зарада у привреди Републике (тренутно 511.650,00 динара) за запослене који имају више од 10 година стажа осигурања
- У висини динарске противвредности 100 евра по години стажа осигурања
- Отпремнина у складу с чланом 158. Закона о раду
- Неопорезиво до износа утврђеног Одлуком о утврђивању програма за решавање вишка запослених, а за лица старија од 50 година без ограничења износа. На износ преко неопорезивог плаћа се порез по стопи од 20% по умањењу за 20% нормираних трошкова.

Накнада трошкова погребних услуга у случају смрти запосленог или члана његове уже породице

Према Закону о раду (члан 119. тачка 2) и Општем колективном уговору (чл. 33) **послодавац је дужан да плати накнаду трошкова погребних услуга** у случају смрти

запосленог или члана његове уже породице (члановима уже породице сматрају се брачни друг и деца запосленог).

- Не плаћа се порез до износа од 50.660,00 динара, преко тог износа плаћа се порез по стопи од 20% на основицу умањену за 20% нормираних трошкова.

Солидарна помоћ у случају смрти пензионисаног радника

Према Закону о раду (члан 120. тачка 1) **послодавац може општим актом или уговором о раду да утврди право на солидарну помоћ породици** у случају смрти пензионисаног радника.

- Не плаћа се порез на износ од 50.660,00 динара, преко тог износа плаћа се порез по стопи од 20% на основицу умањену за 20% нормираних трошкова.

Солидарна помоћ у случају смрти других чланова породице запосленог

Према Закону о раду (члан 120. тачка 1) **послодавац може општим актом или уговором о раду да утврди право на солидарну помоћ запосленом** у случају смрти других чланова породице запосленог (који нису брачни друг, деца, родитељи, усвојеник и усвојилац запосленог)

- На цео износ плаћа се порез по стопи до 12%.

Солидарна помоћ у случају теже или дуже болести, рехабилитације или настанка инвалидитета запосленог или члана његове породице.

С позивом на члан 130. тачка 1) Закона о раду, **послодавац може општим актом или уговором о раду да утврди право запослених на солидарну помоћ** у случају теже или дуже болести, рехабилитације или настанка инвалидности запосленог или члана његове породице.

- Не плаћа се порез на износ до 28.949,00 динара, преко тог износа плаћа се порез по стопи од 12%.

Солидарна помоћ за ублажавање последица елементарних непогода или других ванредних догађаја

Према Закону о раду (члан 120. тачка 4) **послодавац може општим актом или уговором о раду да утврди право запослених на солидарну помоћ** за ублажавање последица елементарних непогода или других ванредних догађаја. Исплаћени износ не може да буде виши од износа стварне штете.

- Не плаћа се порез на исплату до висине стварне штете.

Јубиларна награда

Према Закону о раду (члан 120. тачка 1) и Општем колективном уговору (члан 36. алиније I) **послодавац може општим актом или уговором о раду да утврди право запослених на јубиларну награду.**

- Не плаћа се порез до износа од 14.474,00 динара, преко тог износа плаћа се порез по стопи до 12%.

Зајам за набавку огрева, зимнице или уџбеника

Послодавац може општим актом или уговором о раду да предвиди право запослених на кредит за набавку зимнице и огрева. Сви услови исплате уређују се тим актом.

- Не плаћа се порез без обзира на износ исплате.

Стипендије и кредити за ученике и студенте

У складу са уговором између послодавца и корисника, а на основу општег акта, **послодавац може** да врши исплату стипендија и кредита за ученике и студенте (односи се на ученике средњих школа и студенте).

- Не плаћа се порез до износа од 8.685,00 динара месечно, преко тог износа плаћа се порез по стопи од 20% по умањењу нормираних трошкова за 20%.

Поклони деци запослених до 15 година старости поводом Нове Године и Божића

Према Закону о раду, члан 119. став 2. **Послодавац може** да обезбеди поклоне деци запослених до 15 година старости поводом Нове Године и Божића.

Не плаћа се порез до износа од 7.237,00 динара по детету.

Добровољна додатна премија за ПИО

Према Закону о раду (члан 119. став 5) и Општем колективном уговору (члан 43. алинеја I) **послодавац може** да запосленима уплаћује премију за добровољно додатно пензијско осигурање.

- Не плаћа се порез до износа од 4.343,00 динара месечно по запосленом преко тог износа плаћа се порез и доприноси као на зараду.